

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פ.ב.

עין משפט נר מצוה

עא ד מיי פרק יט מהל' פסולי מוקדשין הלכה ט:
 עו ב ג ד מיי פ"ד מהל' ק"פ הלכ' ג:
 עז ה ו מיי פ"ו מהל' ממדיון הלכה ה:
 עח ז מיי פ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ג ופקדו יט מהלכות פסולי מוקדשין הלכה ז:

רבינו חננאל

חזור ושורפו לפני הבירה. ושנינו לא קשיא התם באכסנאי שאין לו חצר. משנתנו בבעל הבית. ואכסנאי זה א"ע"פ שלא החזיק בדרך עשאוהו כציקין ששורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה. ת"ר באו לשורפו בחצרותיהן מעצי המערכה אין שומעין להם חיישין דלמא פיישי מיניהו ומיליקו תחת חצרותיהו ואזי בהו לידו תקלה. מעצי עצמן לפני הבירה אין שומעין לה. ואלא לבייש מי שאין לו. אי נמי שמא ישארו לו ויקחם ויחשדוהו הוראים כי עצי הקדש לקח. ואם קונים ויחזיקו שאין ראויין למערכה כדתנן בהמדי בצולו הן רגילין להביא בחצרותיהן של האנא ושל אגרו ושל עץ שמן. מונעין אותו שלא לבייש את האנא. וכן תנן התם בהמדי בסוף פ"ה ראש המעמד היה מעמיד את המזבחים בשערי מרח, רב יוסף אמר כתיב לביישן רבא אמר מפני החשד שמה ליכנס ויחשדוהו ושאם יכנס ויחשדוהו כתיב לביישן עבודה נכנסו והם טמאים. ופסוקי לאו בר עבודה הוא, הליכין יכנס שאין שם חשד. ואי גדיל שישורא אין שם ביוש, שדוראה אומר במלאכתו הוא מתעסק.
מתני' הפסח שיצא או שנטמא ישרף מיד כ"ר. ויצא מנא לן דכתיב הן לא הובא את דמה אל הקדש, מכלל שם נכנס רמה לקדש בת שרפה המוציאו בן שרפה הוא. ובתבי וכל חטאת אשר יובא ממנה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף פנימה, כלומר פנימה היתה ולא יצאת חוץ למחיצת הקדש אכול תאכלו אותו, מכלל שאילו יצאת טוב עשייתם ששפתם אותו. ש"מ בשר היוצא חוץ למחיצתו בן שרפה הוא. בשלמא גלי רחמנא בשלמא שמה קדשים בשלמא שמה קדשים קלים והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף, והוא הדין לקדשי קדשים, אלא יוצא אשכחן בחטאת שהיא קדשי קדשים שהיא בשרפה, קדשים קלים מנא לן.

רב וזיד אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' כונטרס דרב וזיד לא פליג אדרב חמא זר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו זשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרב חמא זר עוקבא ורב פפא לא פליגי דרב חמא זר עוקבא מוקי כן באכסנאי כן צבע"ה ואידי ואידי בהחזיק בדרך אכל זלל החזיק אפי' אכסנאי הו' כבע"ה אלא דלא איירי בה ורב פפא מוקי אפי' אפי' אכסנאי ולא פליג אדרב חמא זר עוקבא ורב וזיד פליג אחרווייהו וקסבר אכסנאי שלל החזיק עשאוהו כציקין אי נמי רב פפא ורב וזיד פליגי אליבא דרב חמא זר עוקבא רב פפא סבר דרב חמא זר עוקבא איירי בהחזיק אכל זלל החזיק הו' אכסנאי כבעל הבית ורב וזיד סבר דאכסנאי אפי' לא החזיק עשאוהו כציקין ודוקא נקט רב חמא זר עוקבא צעל הבית: **היה מעמיד את הטמאים בשער המזרח.** אפילו בטומאת קריין מיירי ונראה לר"י דהאי שער המזרח היינו שער עזרת נשים^א וצ"ע דלמא צ"ק לדימות (דף ז: ו) וצ"ע דוכתי דטבול יוס אינו נכנס במזבח ליה לא בכל מחנה ליה קאמר אלא מעורת נשים ולפנים דהכי מוכח במסכת כלים (פ"א מ"ח) דקמני התם עזרת נשים מקודשת ממנה שאין טבולי יוס נכנסין לשם: **בשרא** נשמה דבתיב והבשר. אין לפרש דלמדי דקמני דמתניתין קאי דכיון דכתיב בקרא ישרף אית לן למימר דהיינו מיד בלא עיבור זורה דאי עיבור לישתוק קרא מיניה ואנא ידענא דישרף דהוה ליה נותר מדלמא לקמן ורצה מוסקף ח"י בגלילי דמניא כו' אכל לרדנן דילפי מכל חטאת אשר יוצא ממנו וגו' צעי עיבור זורה אע"ג דמתיב^ב (שם) ישרף אלמא שרף לא משמע מיד מיהו י' לדמות דההוא ישרף מוקמין לשריפת' בקודש ואינו מיותר אך יש להציג ראייה מדקאמר בסמוך לן דמה נשפך דמה או שילא חוץ לקלעים מנלן והתם לא צעי בע"כ מנלן שהם מיד שריפה דהתנן דם וצבעלים תעבור זרותו אלא מנלן ששריפה קאמר ושריפה דמדי מסבירא נפקא לן ולא מקרא וא"ת ואמאי כריך קרא דפסול הדס דכיון דלריך עיבור זורה פשיטא דישרף משום נותר ואורי' דאיצטרך דלא לעבד ליה קצורה קודם שיהיה נותר אי נמי הוה אמניא אפי' כשיהיה נותר לא ישרף דנותר ראי' לאכילה קודם שיתמרח דוקא ישרף כדמשמע לא נותרו אלא תאכלוהו^ג אכל קשה דהיינו יליף יוצא בשריפה מחטאת דלחרן דהא ע"כ לא הורה להן משה על ששריפה דחטאת שנכנס דמה לפנים דפסולו דם צעי עיבור זורה והם שרפה מיד אלא ה"ק לכו הוה אלא הוצא יפה עשו שלא תאכלוהו דהכי כתיב ישריפה דקרא מדוע לא תאכלתם ומיהו נראה לרש"י דמנינו למימר דלמדי צעי מנא לן וכולהו שמעין מסקא אליבא ד' יוחנן דסבירא ליה לקמן דפסול הדס הו' פסולו בגופו דחשיב דם וזשור חדא מילתא וצפסול צעלים דוקא קמני מתניתין דצעי עיבור זורה ושפיר מייית השתא מחטאת דלהין דמשה הורה להן אס נכנס דמה לפנים שפיר עבד דשרפה ולן דמה נמי קצעי מנלן דמדי אך קשה על זה כיון דמסבירא לא הוה אמרינן דישרף

חזור ושורפו כו'. אלמא מיעוטו שנפסל מעצי המערכה נמי שרפינן: **כאן באכסנאי.** שאין לו עזים שורפו מעצי המערכה ומתני' צבעל הבית: **שהחזיק בדרך.** לא הטריחוהו לחזר על עזים כדקמני וכן מי שילא אלמא בהחזיק בדרך עסקינן: רב וזיד. כרב חמא מוקים לה ואדרב פפא פליג ויהיז טעמא למילתיה דרב חמא דכיון דלית ליה עזים סם עשאוהו כציקין והחזיק בדרך דקמני מתני' לאשמועינן חזרה נקט לה ולא משום עזים דהוה הדין ללא החזיק: **זו לשורפו כו'.** כדמפרש טעמא: **לדי חקלה.** ליהנות מהן הנאה אחרת והנאה זו אין זו מעילה דמנאי צ"ד הוה ועל מנת כן מקדישין אותו: **משום חשד.** שלאחר שריפתן מחזירין מותר העזים למוך ביתן והרואה חושדן בגוונ' עלי המערכה ונהיין מהן: **קני וחריטו.** קניס וחריטו של דקל הכל יודעים שאינם מעצי המערכה לפי שקלים הם ונשרפין מהר ואין אש המערכה מתקיימ' בהן ומשום חשד ליכא אכל משום נוסת איכא: **הטעם.** המנונה על כך בעמיד את הטמאים של בית אב בכל דקר צשער המזרחי כניסת כל אדם להר הבית: **כדי לביישן.** שלא נהירו מלטמא והרי העבודה של מחר היתה מוטלת עליהן והיה להן לזכור: **משום חשד.** שלא יחשדו שפני מלאכתן הן נחלדין מלכודא לעבוד עבודה (ה) ומעמידן סם כדי שילאו אותם של אדם ויודעין שממנת טומאה הם חלדין. ואידי דאיירי לעיל בהך פלוגתא דמפני חשד נקט לה להא: **מפני.** הכל יודעין שצטיליים הן מן המלאכה ואין מניחין עבודה מפני מלאכתן דהני משום חשד ליכא ואין כריך להעמידם סם ולמלאן דלמדי כדי לביישן כריך: אי נמי וקדיל ששורה. מפשילי צוליס שהיא אומנות קלה ושכרה מעט ואין בני אדם חשודין שיחלו מלכודא לעבודה מפני ציטול מלאכה זו: **מתני'** הפסח שנטמא או שילא ישרף מיד. בצרבעה עשר ואין כריך להשתוות עד הצוקר של ששה עשר שנתעזר זורתו היינו לילה אחד ומיהו צ"ע לא מני שרף ליה כדילף לקמן (דף פג:) דאין שורפין קדשים צ"ט: **נטמאו הצעלים או שמהו.** דאין פסולו בגופו אלא מחמת דבר אחר שאין לו אוכלין: **גב' צעלמא נטמא.** טעון שריפה: **דכתיב והבשר וגו'.** וגבי קדשים קלים כתיב: **שמה נכנס דמה.** אל הקודש לכפר צהיכל ונפסלה כדכתיב (ויקרא ו) וכל חטאת אשר יבא ממנה וגו' א"כ הוה יפה עשייתם ששרפתם: **שמה חוץ למחיצתה.** חוץ לעזרה יאלת ומקרא ישריף דרשי לה דלא איצטרך פנימה אלא הכי צעל מינייהו צרישא שמה יאלתה ולא היתה פנימה ואס כן הוה יפה עשייתם ששרפתם (ה) פנימה והבשר אשר יגע וגו' גבי שלמים כתיב וכ"ש קדשי קדשים דמזרי: **אלא יוצא.** בחטאת אשכחן וקדשים קלים מנלן דמזריך ליה תנא דמתניתין שריפה ליואל דפסח: **לן דמה.** של צהינת קרבן דלמזרינן צוהים (דף נז:) מנין לדס שנפסל צשקיעת החמה שנא' ויבא הקריבו את זבחו ציוס שאתה וצוח אתה מקריב כו': נשפך

(א) [תוספתא פ"ג ה"א], (ב) [תענית כו: לא. תבנות כד:], (ג) [מנחות דף ג'.,] (ד) [זבחים דף ק"ה.,] (ה) [ש"ס ה"ה.,] (ו) [ויקרא ו], (ז) [נע' מו' זבחים פג: ד"ה כיון].

תורה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל פסול יאכל בשר: ויקרא ו' י' 2. וכן לא ידבא את מקוה אל הקדש פנימה אכול תאכלו אותה בקדש באשר צריכת:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משום חשד וכו' ומעמידים סם: (ב) שם ד"ה שמה חוץ וכו' ששרפתם וכו' פנימה היתה: (ג) תוס' ד"ה צעלמא וכו' אע"ג דמתיב דמשרף אלמא מחשדו לא משמע וכו' דההוא תשרף:

מוסף רש"י

חזור ושורפו. דלמאן צפוק כל שעה (לעיל דף) בקודש נאם משרף. דמקום צפולו שריפתו (דעיל טו.) לפני הבירה. מקום נהר הבית שם שורפין פסולי קדשים קלים כדלמאן צוהים (קד') צפוק צעול יוס (ברכות חט) וכו' ועי' לעיל כד.) שמה נכנס דמה לפני ולפנים. משמטו אלה למד שכן אמר להם ממחילה, מדקאמר הן לא הוצא וגו' פנימה וכו' (א).

מוסף תוספות

א. [ו]לעולם כדאמרין מעיקרא ודדוקא... תוס' שאין ב. דבשר המזרח עזרת ישראל לא היו יכולין ליכנס שוהו לפנים מעזרת נשים הרבה. שס. ג. והנותר ממנו באש תשרפו, אבל מי שאינו ראוי לאכילה שנפסל לא. ע"כ.